

LİDER

ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

www.liderosgb.com

İÇİNDEKİLER

Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) nedir?	01
OSGB Yetki Belgesi Nedir?	01
OSGB ile Neden Çalışmalısınız?	02
OSGB'lerin Avantajları Nelerdir?	03
Neden Lider OSGB?	04
Vizyonumuz	05
Misyonumuz	06
Hedeflerimiz	07
Hizmetlerimiz	08
İş Güvenliği Uzmanı	10
İş Yeri Hekimi	13
Sağlık Personeli	15
Mobil Sağlık	17
Risk Analizi	19
Acil Eylem Planı	20
Eğitimler	22
İş Kazaları	24
Hukuki Düzenleme	25
6331 Sayılı İSG Kanunu'ndaki İdari Para Cezaları	28
Referanslarımız	32

**Sıfır İş Kazası
Hedefimiz!
Güvenli İş Yerleri
Görevimiz!**

Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) Nedir?

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri çerçevesinde; iş yerlerindeki sağlık ve güvenlik konularını güncel mevzuata uygun şekilde koordine edecek, eğitimleri verecek, iş yerinin üretim / hizmet alanlarıyla ilgili prosedürlere uygunluğunu sağlayacak ve raporlayacak uzmanların görevlendirilmesini sağlayan kuruluşlar Ortak Sağlık Güvenlik Birimi olarak tanımlanmaktadır.

OSGB Yetki Belgesi Nedir?

OSGB faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşlar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından denetlenerek yetki belgesi almak zorundadır. Yetki belgesini almak için gerçekleştirilmesi gereken spesifik şartlar bulunmaktadır. OSGB'lerin faaliyet göstermesinin meşru göstergesi yetki belgesidir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Belge No : 453 / OSGB-1903
 Tarih : 26/02/2013
 Unvan / Adres : LİDER ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
 İÇERENKÖY MAH. DOĞANBEY CAD. İREM İŞ MERKEZİ NO: 38/7 ATAŞEHİR / İSTANBUL

ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ YETKİ BELGESİ

29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinde belirtilen nitelikleri haiz olduğundan ortak sağlık ve güvenlik birimi olarak faaliyet göstermeye hak kazanmıştır.

E-İmzalıdır
 Prof. Dr. MUHAMMET FATİH BİLAL ALODALI
 GENEL MÜDÜR

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI - İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
 Bu belge SYVVKEBYSJLAMCO doğrulama kodu ile alınmıştır.

OSGB ile Neden Çalışmalısınız?

Her üretim/hizmet noktasını özel bir proje olarak ele alan OSGB firmaları, iş kolu özelinde alınması gereken tedbirleri belirlemektedir. İş yerlerinde çalışma ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi için çalışmalarını sürdüren OSGB, işverenler ile cezai sorumluluğu paylaşmaktadır.

Çalışma ortamında işçiler için tehlike arz edebilecek unsurları raporlayarak iş kazası / meslek hastalıklarının önüne geçmeye çalışmaktadır.

OSGB profesyonellerimiz; Kanunlar, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve ikincil mevzuattan kaynaklanan tüm teknik konularla ilgili çalışanların sağlık gözetimleri konularında işverene danışmanlık yaparak yasal zorunlulukların yerine getirilmesi ve istenmeyen olaylarla karşılaşılmasını için rehberlik etmektedir.

Alanında yetkin onlarca işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı istihdam eden Lider OSGB'den hizmet alan işverenler, mevzuatın hükmettiği sürelerde hizmet satın alarak gereksiz istihdam yükünden de kurtulmuş olacaktır.

OSGB'lerin Avantajları Nelerdir?

İyi yürütülen ve tasarlanan iş sağlığı ve güvenliği programı, her büyüklükteki ve türdeki iş yerleri için adeta bir zorunluluk olmaktadır. Bir işletmenin sosyal sorumluluk sahibi olduğunu tüm paydaşlarına gösteren ve 2012 yılından bu yana sektörde faaliyet gösteren Lider OSGB, hizmet verdiği işletmenin itibarını ve güvenilirliğini korumak için de çaba sarf etmektedir. Ayrıca çalışanların performansını ve üretkenliğini en üst seviyeye çıkarmak ve kurumsal aidiyetlerini arttırmak için programlar düzenlenmekte ve sağlık gözetimlerini de düzenli olarak yapmaktadır.

Neden Lider OSGB?

- ◆ 2012 yılından beri yenilikçi ve profesyonel bakış açısı
- ◆ Farklı sektörlere hizmet verebilecek liyakate sahip donanımlı ekip
- ◆ Akademisyenler ve hukukçulardan oluşan danışman kadrosu
- ◆ En iyi fiyat performansı ile en verimli sonuçlar
- ◆ “Düzeltilici” değil “önleyici” bakış açısıyla sağlıklı çalışma ortamları
- ◆ Müşterilere ihtiyaçları ve faydaları doğrultusunda doğru bir kalite yönetim sistemi ile kalıcı ve sürdürülebilir hizmet
- ◆ Çalışanlara gerek psikolojik gerek fiziksel olarak sağlıklı bir çalışma ortamı
- ◆ Mobil hizmet ile yerinde, etkili ve hızlı çözüm
- ◆ Çözüm ortakları ile Türkiye'nin bir çok bölgesinde aynı güven ile kaliteli hizmet
- ◆ Sektördeki teknolojik gelişmeleri ve mevzuatı yakından takip ederek doğru zamanda önleyici çözümler
- ◆ KVKK kapsamında, gizlilik esasına riayet eden yönetim ve çalışan kadrosu

VİZYONUMUZ

Çalıştığımız işletmelerdeki tüm çalışanların, iş kazası geçirmeden ya da meslek hastalığına yakalanmadan, ergonomik şartlar altında güvenle çalışabilecekleri bir iş iklimi sağlamak için uğraş veriyoruz.

İstanbul, Ankara, Tekirdağ, Kocaeli ve Bursa illerinde OSGB hizmeti vermekle birlikte, Avrupa Birliği normları doğrultusunda tüm Türkiye'ye hizmet ağıımızı ulaştırmak için emin adımlarla ilerliyoruz.

Hizmet üretimi esnasında, müşterilerimizin ve akademinin fikirlerine başvurmayı ilke ediniyor, kurumsal sosyal sorumluluk yükümlülüklerini de yerine getiriyoruz. Her geçen gün hizmet kalitemizi ve derinliğimizi arttırmaya gayret ederek, adına layık şekilde sektörün lideri olmayı hedefliyoruz. Kurumsal değerleri özümseyen çalışanlarımız ile birlikte hedefimize ulaşarak, Avrupa Birliği normları başta olmak üzere uluslararası standartları yakalama ve bununla paralel olarak müşteri memnuniyetini en üst düzeyde tutma gayretindeyiz.

MİSYONUMUZ

Hizmet verdiğimiz iş yerinin önceliklerini belirleyerek , tüm çalışanlara gerekli eğitimleri veriyor, iş sağlığı ve güvenliği konularında bilgilendiriyoruz.

İş Sağlığı ve Güvenliği yasasının öğretileri doğrultusunda, düzenli olarak iş yerindeki çalışma alanlarını denetleyerek risk-siz hale getiriyoruz.

İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin yerine getirilmemesi, iş yerinde doğrudan ve dolaylı maliyetlerin artışına neden olmaktadır. Maliyetleri düşürmek adına işverenlere tavsiyelerde bulunuyor ve hedeflere ulaşabilmek için her iş yerine uygun bir plan hazırlıyoruz.

Müşterilerimiz ve şirketimiz arasındaki iletişimi en üst düzeyde tutmayı çok önemsiyoruz. Yönetim kadrolarına, iş yerinin ve işgörenlerin durumları hakkında sistematik raporlama yaparak olası sorunların önceden ön görülmesi ve gerekli önlemlerin karşılıklı alınmasını sağlıyoruz.

HEDEFLERİMİZ

İş sağlığı ve güvenliği konusunda Türkiye’de en başarılı ve tercih edilen OSGB şirketi olmayı hedefliyoruz. Güven oluşturmak, doğru ve yerinde çözümler üretmek ve bunları yaparken etik değerler çerçevesinde hizmet vererek fark yaratmayı ilke ediniyoruz.

Düzeltilici yaklaşımdan çok önleyici (proaktif) bir yaklaşımı esas alıyoruz. Ekibimizin ve çözüm ortaklarımızın çağa ve gelişen teknolojiye orantılı olarak sürekli gelişim içerisinde olması için çaba gösterirken, ekibimizin mesleki ve davranışsal yetkinliklerini arttırmak için kurum içerisinde de eğitim faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bu sayede müşteri memnuniyetine odaklanarak, kaliteli ve verimli çalışmayı süregelen hale getiriyoruz.

Birlikte çalıştığımız kurumlarda kurumsal iş süreçlerini kontrol ederek, performans iyileştirme çabası veriyoruz. Çalışanlara önce kendilerini, sonra da ekipman ve çevrelerini koruma alışkanlığı kazandırmaya özellikle önem veriyoruz. Ülkemiz adına da, çalışma hayatında sağlık ve güvenlik kültürünün hakim kılınması gerektiğini düşünüyor ve bu çerçevede mesleki etik değerlere saygının yanı sıra, sektörel sorumlulukları da gözetiliyoruz.

Lider OSGB olarak benimsediğimiz temel değerler arasında insana saygı ve işe saygı yer almaktadır. Birçok farklı sektörde ve şehirdeki tecrübelerimizi birleştirerek çalıştığımız ve çalışmayı hedeflediğimiz kurumlara birlikte güvenle büyümeye devam ediyoruz.

HİZMETLERİMİZ

- ◆ OSGB Hizmetleri
- ◆ İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri
- ◆ Risk Değerlendirme Raporu Hazırlığı
- ◆ Acil Durum Planı Hazırlığı
- ◆ Yangın Eğitimi
- ◆ Yangın Tatbikatı
- ◆ Acil Durum Eğitimi
- ◆ Acil Durum Tatbikatı
- ◆ İş Güvenliği Uzmanı Görevlendirmesi
- ◆ İş Yeri Hekimi Görevlendirmesi
- ◆ Temel İlk Yardım Eğitimi Organizasyonu
- ◆ Üçüncü Göz Denetim ve Raporlama
- ◆ Programlı Teftiş Öncesi Danışmanlık ve Ön Hazırlık
- ◆ İş Sağlığı ve Güvenliği Ölçümleri
- ◆ Basınçlı Kapların Periyodik Kontrolleri
- ◆ İş Yeri İç Ortam Ölçümleri
- ◆ Alt İşveren İş Güvenliği İşlemleri
- ◆ Mobil Sağlık Tarama Hizmetleri
- ◆ İnşaat Sahası ve Proje Danışmanlık İSG Hizmetleri
- ◆ Sağlık Yönetimi Planlama Danışmanlık Hizmetleri
- ◆ İşe Giriş Sağlık Muayenesi Hizmetleri
- ◆ Hasta Nakil ve Acil Durum Ambulansı

HİZMETLERİMİZ

Lider OSGB olarak iş güvenliği uzmanlığı hizmetlerinin yanı sıra iş yeri hekimliği hizmetleri, çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmesi, risk analizi ve değerlendirilmesi, acil durum planları gibi hizmetler vermekteyiz.

Mobil sağlık araçlarıyla tarama, patlamadan korunma dokümanı, temel yangın eğitimi, temel yüksekte çalışma eğitimi v.b. hizmetleri de sunmaktayız. Çözüm ortaklarımız ile birlikte hijyen ölçümleri ve periyodik kontrol hizmetleri de bulunmaktadır. İş güvenliği hizmeti verirken yıllık çalışma ve eğitim planı hazırladığımız gibi, iş güvenliği ile ilgili eğitimler de vermekteyiz.

Lider OSGB olarak; iş izni prosedürlerinin hazırlanması, kimyasal maddelerin depolanma şartlarının belirlenmesi ve iş makinelerinin periyodik kontrollerinin yapılması gibi gerekli olan tüm prosedürleri belirliyoruz. Bunların şirket politikalarınıza dahil olmasını sağlayarak iş sağlığı ve güvenliği kültürünü firmanızda da oluşturmayı hedefliyoruz.

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI

İş yerlerinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik faktörlerin neden olduğu iş kazalarını, yaralanmaları ve hastalıkları ortadan kaldırmak için iş güvenliği uzmanına ihtiyaç duyulmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği ni tehdit eden unsurları belirleyen iş güvenliği uzmanı, kazaların nedenlerini tespit etmektedir. Çalışanları potansiyel tehlike barındıran iş materyallerinden ve metotlarından korumaktadır.

Kimler İş Güvenliği Uzmanlığı Yapabilir?

Mühendislik lisans bölümünden mezun olan kişiler, iş güvenliği uzmanlığı için uygun olmaktadır. Bakanlıkça yetkilendirilmiş iş güvenliği uzmanlık belgesine sahip olunması gerekmektedir. Teknik öğretmenler, kimyager veya fizikçi unvanına sahip olanlar, iş güvenliği uzmanlık belgesi alabilmektedir. İş güvenliği uzmanları risk

durumlarına göre kendi alanlarında A, B ve C olarak sınıflara ayrılmaktadır.

İş Güvenliği Uzmanlığının Amacı Nedir?

İş nedeniyle oluşabilecek her türlü uzun, orta ve kısa vadeli güvenlik problemlerini ortadan kaldırmayı amaçlayan Lider OSGB, iş yerinizde iş güvenliği kapsamında tüm tedbirleri almaktadır. Her iş yeri için iş güvenliği büyük önem arz etmektedir. Çalışanların canlarını korumak en büyük amaç olmakla birlikte, cismani zarara uğramalarını engellemek ve iş yerinin maddi varlıklarını da korumak amaçlanmaktadır.

İş kazası yaşama ihtimalini en aza indirmeye çalışan iş güvenliği uzmanı, ergonomik bir çalışma ortamı sunulmasına da yardımcı olmaktadır. İş güvenliği uzmanlarımız, iş yeri hekimlerimiz ile birlikte çalışmaktadır.

Genel bir görüş olarak benimsenen sadece çok tehlikeli işlerde iş güvenliği uzmanına ihtiyaç duyulması, doğru bir yaklaşım olarak görülmemektedir.

İş Güvenliği; Bir kanunun işletmenize ve size vereceği cezalardan kaçınmak değil, çalışanınızın sağlığına verdiğiniz değer gereğidir.

İş Güvenliği Uzmanlığının Amacı Nedir?

İş güvenliği uzmanlığının rehberliği doğrultusunda kazalar yaşanmamakta veya daha az yaşanmakta ve iş yerleri daha çok kazanç sağlamaktadır. İş yerinin prestijinin artması ile doğru orantılı olan iş güvenliği uzmanlığı, çalışanları ve işverenleri olumlu etkilemektedir. İşletmelerin gerek duyduğu bütün bilgileri edinen ve doğru analizleyen iş güvenliği uzmanları, düzenli olarak işverenlere rapor sunmaktadır.

İş Güvenliği Uzmanının Çalışma Süreleri

- a) Az tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 10 dakika.
 - b) Tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 20 dakika.
 - c) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 40 dakika.”
- Az tehlikeli sınıfta her 1000 kişi için, tehlikeli sınıfta her 500 kişi için, çok tehlikeli sınıfta her 250 kişi için tam zamanlı, tehlike sınıfına uygun belgeli en az 1 iş güvenliği uzmanı bulundurulması zorunludur.

Lider OSGB'nin görevlendirdiği İş Güvenliği Uzmanı tarafından verilecek hizmetler;

1. İş sağlığı ve güvenliği kuruluna katılarak çalışma ortamının gözetimi ile ilgili gerekli çalışmalarda bulunmak, danışmanlık yapmak ve kurulda alınan kararların uygulanmasını izlemek,
2. İş sağlığı ve güvenliği kuruluna gerekli eğitimleri vererek kurulun eğitilmesini sağlamak,
3. Acil Durum Planı ve Acil Eylem organizasyonunun takibinin yapılması,
4. Risk değerlendirme ekibinin

- oluşturulması, ekibe gerekli eğitimin verilmesi, risk değerlendirme ekibiyle beraber risk analizinin oluşturulması /güncellenmesi ve risk kontrolü ile ilgili çalışmaların yapılması,
5. DÖF (Düzeltilici Önleyici Faaliyetler) listesi çıkarılarak düzeltilici faaliyetlerin planlanması,

6. Acil Durum ekipleri oluşturulması ve görevlerinin belirlenmesi,
7. Yıllık eğitim planı çıkarılarak "Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" gereği gerekli eğitimlerin verilmesi
8. Çalışma talimatları ve makine kullanım ve bakım talimatlarının hazırlanması,
9. İç Denetimlerin yapılması,
10. İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyeleriyle birlikte İç Yönetmeliğin oluşturulması,
11. Tahliye ve Söndürme tatbikatlarının yapılması,
12. Basınçlı kaplar, kaldırma araçları, elektrik ölçümleri ve yapılması gereken diğer test ve ölçümlerin planlanması,
13. Yaşanan ramak kala, iş kazası ve meslek hastalıklarının raporlarının tutularak, kaza ve ramak kala değerlendirmelerinin/analizlerinin yapılması,
14. Yıllık çalışma planı hazırlanarak iş güvenliğine dair yıl içerisinde yapılacak bütün çalışmaların planlanması, yılsonu değerlendirme raporunun hazırlanması,
15. İşyerinde yapılan işe özgü iş güvenliği form ve talimatlarının hazırlanması,
16. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte belirtilen diğer çalışmalar.

İŞ YERİ HEKİMİ

İş yeri hekimi; İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş hekimi ifade etmektedir.

İş yeri hekimliği, hizmetlerini iş yerinin tehlike sınıfı, sektörü ve işçi sayısına göre belirlenen sürelerden az olmamak kaydı ile yürütür.

Muhtemel iş kazaları ve meslek hastalıklarının engellenmesini sağlayan ve etkin bir müdahale planlaması yapan iş yeri hekimleri, şirket yönetimi, formenler ve teknik personeller ile birlikte çalışmaktadır. Lider OSGB'nin iş yeri hekimleri, iş yerlerinde sağlık ve güvenliği artırmak için iş birliği içinde çalışırlar. Bu sebep ile hizmetlerini verirken gerek ülkemizdeki, gerekse uluslararası uygulamada yürürlükte bulunan tüm kanun ve diğer mevzuatı eksiksiz olarak uygulamaktadır.

Ayrıca, çalışanların fizik muayeneleri sonrası tedavileri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu'nun Medula (Medikal Ulak) sistemi aracılığıyla reçeteleri tanzim edilerek reçete kodları çalışanlara verilmektedir. Bu uygulama sayesinde hem çalışanların sağlık hizmetlerine erişimleri kolaylaşmakta , hem de iş gücü kaybının önüne geçilmektedir.

Kimler İş Yeri Hekimi Olabilir?

Tıp fakültelerinden veya yurt dışındaki tıp fakültelerinden mezun olup YÖK denkliği almış olanlar, aldıkları eğitim sonrası yapılan sınavda başarılı oldukları takdirde iş yeri hekimi olabilmektedir. Lider OSGB bünyesindeki tüm iş yeri hekimleri de bu özelliklere haiz olarak çalışmaktadır. İş yeri hekimliği için uzmanlık branşının ne olduğu önem arz etmemektedir. Herhangi bir branş uzmanı ya da pratisyen hekim, iş yeri hekimi olabilmektedir.

Çalışma hayatının getirdiği çeşitli sağlık problemlerini azaltmaya çalışan, çalışma alanının daha sağlıklı olmasını hedefleyen ve bu hedefin rehberliğini üstlenen iş yeri hekimliği, sorun vuku bulunduğu gerekli müdahaleleri gerçekleştirmektedir. İş Sağlığı ve Kanunu ve yönetmelikleri, iş yeri hekimliğini zorunlu kılmaktadır. İş yerlerinde kriterlere uygun iş yeri hekimi bulundurmayan işletmeler, Lider OSGB'den iş yeri hekimliği hizmeti almak için tarafımızla iletişime geçebilir veya sitemizde bulunan "Teklif Al" Butonunu tıklayıp gerekli bilgileri girerek tekliflerine ulaşabilirler.

Her çalışan, kendisine değer veren bir iş yerinde çalışmak istemektedir. Mutluluğa ve güvene dayalı iş yeri ortamı, çalışanların performansına olumlu etki etmektedir. İş yeri hekimliği, işveren için artı bir maliyet olarak görülmemelidir. Bu durum iş yerinin daha sağlıklı hale gelmesini sağlamaktadır. İş yeri hekimliği sayesinde tedavi ve tazminat giderlerinin önüne geçildiği gibi, basit tıbbi tedaviler için oluşan zaman iş gücü kaybının önüne geçilmektedir.

Lider OSGB'nin görevlendirdiği İş Yeri Hekimi tarafından verilecek hizmetler;

1. İş sağlığı, hijyen, toplu koruma yöntemleri ve kişisel koruyucu donanım konusunda tavsiyede bulunmak,
2. İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları kapsamında iş yerinde periyodik incelemeler yapmak ve risk değerlendirme çalışmalarına katılmak, koruyucu sağlık muayeneleri yapmak,
3. Gece postaları da dahil olmak üzere işçilerin sağlık gözetimini yapmak,
4. Bulaşıcı hastalıkların kontrolü için yayılmayı önleme ve bağışıklama çalışmaları yapmak, portör muayenelerin yapılmasını sağlamak,
5. Sağlık gözetimi sonuçlarına göre, bulunması halinde İş Güvenliği Uzmanı ile iş birliği içinde çalışma ortamının gözetimi kapsamında gerekli ölçümlerin yapılmasını önermek, ölçüm sonuçların değerlendirmek,
6. İş yerlerinde ilkyardım ve acil müdahale hizmetlerinin organizasyonu, hijyen ve ergonomi alanlarında eğitim vermek,
7. İş yeri yöneticilerine, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu üyelerine, işçilere sağlık konusunda eğitim vermek,
8. İş Sağlığı ve Güvenliği alanındaki ilgili birimlerle işbirliği sağlamak,
9. İş yeri Hekimi Ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik kapsamında belirtilen diğer çalışmaları yapmak.

SAĞLIK PERSONELİ

Diğer sağlık personelleri hizmetini bünyesinde bulunduran Lider OSGB, kurumların ihtiyaçlarını çözme misyonunu benimsemektedir. İş sağlığı ve güvenliği, günümüz iş dünyasında bir yaşam biçimi olarak kabul edilmektedir. İş sağlığı ve güvenliği kültürü topluma yerleşmeye başladığından, hizmetin sürdürülebilir olması için iş yerlerinde sağlık personellerine ihtiyaç duyulmaktadır. Deneyimli bir kadro tarafından ihtiyaçlar ve eksikler rapor olarak sunulmaktadır.

Diğer Sağlık Personeli Nasıl Olunur?

Diğer sağlık personeli olmak için yönetmelikte belirlenen kıstasların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Diğer sağlık personeli olmak isteyenler, Bakanlık tarafından yetkilendirilen

Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri eğitimlerine katılmaktadır. Alınması gereken eğitim süresi, 90 saat olmaktadır. Eğitim sonunda Bakanlık tarafından yapılan sınavda başarılı olunması, aranan diğer kriter olmaktadır.

Lider OSGB'de görev alan diğer sağlık personeli, iş yeri hekimi ile birlikte meslek hastalıklarını ve iş kazalarını önlemeye, sonrasındaki sağlık gözetim hizmetlerinin takibinin yapılmasında önemli rol oynamaktadır. İş yeri hekimi tarafından istenilen evrakları hazırlayıp rapor oluşturmak, diğer sağlık personeli görevleri arasında bulunmaktadır.

Diğer Sağlık Personeli Kimler Olabilir?

Yasal yönetmeliğe göre iş sağlığı ve güvenliği kapsamında, iş yeri hekimi ile birlikte çalışan sağlık personeline ihtiyaç duyulmaktadır. İş yeri sağlık personelleri arasında iş yeri hemşiresi, çevre sağlığı teknisyeni, sağlık memuru ve acil tıp teknisyeni bulunmaktadır.

İş yerinde hijyenik şartların takip edilip denetlenmesi, poliklinik hizmetleri sırasında hekime yardım etme, ilkyardım gerektiren durumlarda müdahale etme v.b. durumlar için sağlık personelleri çalıştırılmaktadır.

Gerekli sağlık muayeneleri yapılmakta olup özel politika gerektiren çalışanlar takip edilmektedir. İlk yardım hizmetlerinin yapılmasında ve çalışanların sağlık eğitimlerinde görev almaktadır.

Çok tehlikeli sınıfta 10 ve üzeri çalışan olan firmalarda diğer sağlık personeli alıştırma zorunluluğu bulunmaktadır.

PERİYODİK TEKNİK KONTROLLER

Ülkemizde sanayileşmenin artmasıyla kullanılan makine parkuru çeşitlenmiş ve makine kullanımına bağlı iş kazaları çeşitli sebeplerle artmıştır. Bu sebeplerin en başında ise makinelerin düzenli olarak kontrol edilmemesi, asgari sağlık ve güvenlik şartlarının sağlanmaması ve periyodik teknik kontrollerin yapılmaması gelmektedir.

25 Nisan 2013 tarihinde resmi gazetede yayınlanan "İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği" doğrultusunda, işletmelerde bulunan tehlikeli sınıfların bulunduğu tank ve depolar, basınçlı hava tankları, sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG ve benzeri) (yer altı ve yerüstü), taşınabilir gaz tüpleri(dikişli, dikişsiz), buhar kazanları, kalorifer kazanları gibi basınçlı kaplar; yürüyen merdiven ve yürüyen bant, istif makinesi(forklift, transpalet, lift), asansör (insan ve yük taşıyan) gibi kaldırma araçları, elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, paratoner, akümülatör, transformatör gibi ekipmanların yönetmelikte belirtilen sürelerde muayeneleri yetkili kurum/kuruluşlara yaptırılıp, muayene raporları iş yerinde saklanmak zorundadır.

MOBİL SAĞLIK

Çalışanların hassasiyetlerinin saptanması ve riskli durumların belirlenebilmesi amacıyla tüm çalışanlar sağlık taramasına tabi tutulmaktadır.

Çalışanların sağlık muayeneleri; iş girişlerinde, iş değişikliğinde, iş kazası ve meslek hastalığı ile sağlık nedeniyle verilen aradan sonra LİDER ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ tarafından tekrarlanır.

Bu durumlar dışında ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenen periyodik sağlık muayeneleri LİDER ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ tarafından yapılmaktadır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği Tehlikeli ve Çok Tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde çalışacak olanlar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

SAĞLIK HİZMETLERİ

İş yeri koşullarının iyileştirilmesi ve daha güvenli hale gelmesi için Lider OSGB mobil sağlık hizmetleri tercih edilmektedir.

Çalışanların sağlık muayenelerini düzenli bir şekilde yaptırmak isteyen işverenler, İş Sağlığı Müdürlükleri'nin yetkilendirdiği Lider OSGB'ye başvurarak mobil sağlık araçları ile iş yerlerinde gerekli sağlık hizmetlerini titizlikle almaktadırlar.

Mevzuata göre çalışanların muayenelerin tekrarlanacağı her durumda sağlık taramalarından geçmeleri önerilmekte, iş yeri hekiminin hazırlayacağı Ek-2 Sağlık Raporu bu doğrultuda hazırlanmalıdır.

Hatta hiçbir sorun olmadığı zamanlarda bile çalışanların iş yeri hekimi tavsiye ve önerisi ile sağlık taramalarından geçmesi zorunlu olmaktadır.

Mobil sağlık hizmetlerinden faydalanan firmalar, kendi belirledikleri gün ve zaman dilimlerinde yasal sorumluluklarını yerine getirerek, zaman ve iş kaybını minimuma indirmektedir.

Mobil Sağlık Hizmetleri Nedir? Nasıl Yapılır?

İş güvenliği çerçevesinde mobil sağlık taraması yapılması gerekmektedir. İşverenin yükümlülükleri arasında bulunan sağlık taraması için mobil sağlık hizmetlerinden faydalanılmaktadır. Mobil bir araç ile periyodik sağlık taramaları yapılmakta olup sağlık hizmeti ayağa götürülmektedir.

Fizyolojik ve laboratuvar testleri, mobil araçta yapılmaktadır. Mobil sağlık taraması hizmeti sonucunda sağlık durumunda risk görülen çalışanların hızlı bir şekilde tedavisine başlanmaktadır.

Muayeneler sonucunda koruyucu aşılar, göz muayenesi, kan grubu, EKG, solunum ve fonksiyon testleri gibi bir çok test olanağı sunulmaktadır. Problemlı durumlarda iş yeri ile hızlı bir şekilde bağlantı kurulmakta olup sağlık açısından risk olan etmenler konusunda uyarılmaktadır.

Mobil sağlık hizmetleri, iş yerlerinde çalışanların sağlık taramalarının düzenli bir şekilde yapılmasını sağlamaktadır. Çalışan personellere veya iş yeri hekimlerine izin verme gereği duyulmadan taramalar gerçekleştirilmektedir.

Mobil sağlık hizmetleri kapsamında personellerden elde edilen örnekler incelemeye gönderilerek rapor şeklinde iş yeri ile paylaşılmaktadır.

Her işveren personellerinin sağlık durumlarını derinlemesine öğrenmek istiyor ise Lider OSGB mobil sağlık hizmetlerinden faydalanması gerekmektedir. Dönemsel olarak iş yerlerinde sağlık taramaları yapılmaktadır.

Yürürlükte olan yönetmelikler tarafından mobil sağlık hizmetleri kapsamında Lider OSGB yetkilendirilmektedir.

Çalışan sağlığının korunması anlamında mobil sağlık hizmetleri faaliyetlerini yürütmektedir.

İşverenlerin yasal yükümlülükleri arasında çalışanların sağlığının korunması yer aldığından, mobil sağlık hizmetleri önemli bir zaruriyet halini almaktadır.

İş ve meslek hastalıklarının önlenmesini sağlayan mobil sağlık hizmetleri, sağlık muayenelerinin yapılmasını kolaylaştırmaktadır.

Yetkilendirilmiş olan Lider OSGB tarafından gerekli donanımlara sahip ve ruhsatlı mobil sağlık hizmetleri, büyük ilgi görmektedir.

RİSK ANALİZİ

İşverenler; 29 Aralık 2012 tarihinde resmi gazetede yayınlanan "İş Sağlığı Ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği" doğrultusunda çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

Risk değerlendirmesi İş Sağlığı ve Güvenliğinin profesyonel ve en önemli aşamalarından birisidir.

İş yerlerinde yaşanması olası olan tüm rizikoların hesaplanması ve bunlara alınabilecek önlemlerin kararlaştırılması sürecine risk değerlendirmesi adı verebiliriz.

Risk Değerlendirme ve sonuç değerlendirilmesi İş Sağlığı Güvenliği 6331 sayılı kanundaki maddelere göre yapılmaktadır.

Risk Analizi Nedir?

OSGB firmalarının, iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri aracılığı ile iş yeri yetkililerine risk analizi hakkında bilgi vermesi çok önemlidir. İş yerine var olan veya dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, tehlikeden doğacak olan risklerin analiz edilerek değerlendirilmesi ve kontrol için tedbirlerin kararlaştırılması amacı ile yapılan çalışmalara risk analizi denilmektedir.

Deneyimli personeller risk analizini iş yerlerinin şartlarına bağlı olarak yapmaktadır. Bu amaçla Lider OSGB iş yerlerinin ekonomik yapısını, çalışanların niteliğini, personel sayısını ve iş koşullarını risk analizine dahil etmektedir. Riskler analizi bir işletmenin güvenlik analizidir ve belirlenen maddeler doğrultusunda önlem alınması birinci öncelik olmalıdır.

Risk analizi belirli aşamalar çerçevesinde uygulanmaktadır. Bu değerlendirmeyi yapan ekibin çalışmaları özümsemesi çok önemlidir. Bu sayede de riskler daha kolay tespit edilmektedir. Firmanın ana ve alt faaliyetleri belirlenerek adım adım uygulamalara geçilmektedir.

Risk analizinde uygulanacak aşamalar; Planlama, Kontrol Tedbirlerin Kararlaştırılması, Risk Kontrol Tedbirlerin Uygulanması ve Uygulamanın İzlenmesidir.

ACİL EYLEM PLANI

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği tüm işverenler; ilk yardım, yangınla mücadele, kişilerin tahliyesi, ciddi ve yakın tehlikelerle karşılaşılması gibi durumlarda önceden hazırladığı acil durum eylem planını uygulamak zorundadır.

Yeni dönemde iş güvenliği kurallarına uymamak çalışanların canını yakmaya devam ederken, iş güvenliği kurallarını uygulamamak da hem maddi hem manevi olarak işverenlerin de canının yanmasına neden olacaktır. Unutulmamalıdır ki her kaza önlenemez. İSG uygulamalarını yerine getirmemek, çalışanların yaralanmasına, iş göremez duruma gelmesine ve ölümüne neden olmak telafisi olmayan sonuçlar doğurabilmektedir. Her zaman önlemenin ödemekten çok daha ucuz ve insani olduğu hatırdan çıkarılmamalıdır.

Bu süreçte LİDER OSGB olarak meslek ahlakını benimseyen ve kaliteden ödün vermeyen, güvenilir, güler yüzlü, tecrübeli ve alanında uzman deneyimli kadromuz ile işletmelerde sıfır kaza politikasını hayata geçirmek temel prensibimizdir. Birlikte yürüme ve problemleri birlikte çözme anlayışına sahip bir ekip olarak hedefimiz, "mutlu çalışan, mutlu şirket" oluşumunu elde etmektir. Özellikle deprem veya yangın anında iş yerlerinin güvenli bir şekilde terk edilmesi, can güvenliğini sağlamak için yapılması gereken diğer durumlar ve yaralanma durumunda yapılması gereken ilk yardım prosedürleri ile acil eylem planı içerisinde yer almaktadır.

Acil Eylem Planı Nedir?

İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda, yapılacak iş ve işlemler dâhil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planlara acil eylem planı denilmektedir. Hem mal hem de can güvenliğinin korunması için acil durumlarda yapılan tahliye, ilk yardım ve görev dağılımını içeren kapsamlı bir plan olmalıdır. Acil eylem planı iş yerlerinin güvenliği açısından kanuni olarak en önemli dokümanlardandır.

Acil eylem planı olmayan iş yerlerinde cezai işlem uygulanmaktadır.

Günümüzde iş yerlerinde yaşanabilen iş yeri facialarındaki can kayıplarının gerekli acil eylem planı yapılmamış olan iş yerlerinde görüldüğü bilinmektedir. Bu anlamda Lider OSGB iş güvenliği kapsamında acil eylem planı hazırlamakta ve belirli aralıklarla (yılda bir) tatbik etmektedir.

Acil Eylem Planı Kim Tarafından Hazırlanır?

Acil eylem planı hazırlanırken işverenler acil durum ekiplerinde bulunan gerekli ehliyete sahip personellerini görevlendirmektedir. Bununla beraber OSGB firmaları ile iş ortaklığı da kurulabilir. Bu anlamda Lider OSGB, değişen mevzuat ile ilgili düzenli bilgilendirmeyi yaparak işverenlerin yasal yükümlülükleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır.

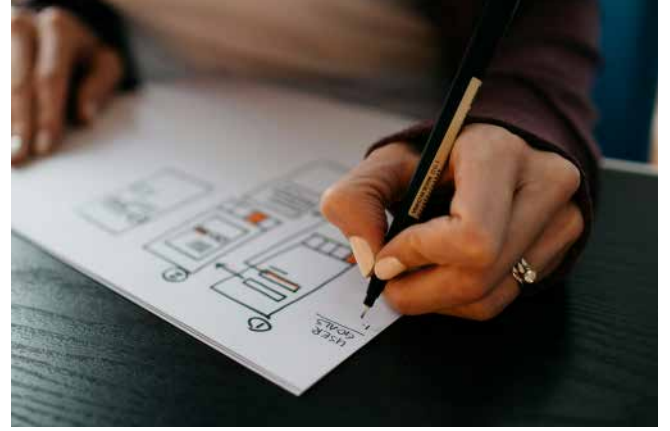

Acil Eylem Planı Nasıl Hazırlanır?

Acil durum planı hazırlanması belirli aşamalar ile yapılmalıdır. Her iş yerinin kendi şartları doğrultusunda bu plan titiz bir şekilde hazırlanmalıdır. Acil eylem planının hazırlanmasında ilk aşama acil durumların belirlenmesidir.

Acil durumların belirlenmesinin ardından önleyici ve sınırlayıcı tedbirler belirlenmelidir. Ayrıca acil durum sırasında görevlendirilecek kişiler de tespit edilmeli,

acil durum ekipleri oluşturulmalıdır. Minimum hasarla çıkılması adına acil durumda müdahale ve bina tahliye yöntemleri belirlenmeli, ilgili bilgilerin yer aldığı evrakların oluşturulması gerekmektedir.

Acil durum planların en önemli aşamasından bir diğeri de tatbikatlardır. Tatbikatların planlanması acil durum planı için çok önemli ve en son aşaması olmaktadır. Acil durum planlarının hazırlanması ile işverenlerin sorumlulukları da sona ermemektedir. Dönemsel olarak yeni acil durumların ortaya çıkması ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu nedenle acil durum eylem planı ve acil durum ekipleri belli aralıklar ile güncellenmelidir.

Lider OSGB olarak acil durum ekiplerindeki personellerin eğitimlerini vermekte ve tatbikat organizasyonlarını yapmaktayız.

EĞİTİMLER

Lider OSGB olarak alanında uzman ve eğitmen sertifikasına sahip danışmanlarımız ile verdiğimiz eğitimler doğrultusunda güvenlik kültürünü çalıştığımız tüm kurumlara aşılama için uğraş veriyoruz.

Temel İSG Eğitimleri

İşveren, tüm çalışanlarını 15 Mayıs 2013 tarihinde resmi gazetede yayınlanan "Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik" doğrultusunda iş sağlığı ve güvenliği ile çalışma hayatına dair hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirmek zorundadır. Çalışanlar iş ve iş yeri değişikliği, uzun süreli işten uzak kalma ve kullanılan donanımın değişikliği ve yeni

çalışma koşullarına yönelik olarak eğitim almalıdır. Bu eğitimler düzenli olarak tekrarlanmalıdır.

Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde çalışacak olanlardan, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgelemeleri istenmektedir. 6331 sayılı kanun gereğince bu belgeye sahip olmayan çalışanlar, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalıştırılmazlar.

Temel İSG eğitimleri yönetmeliğe uygun olarak belli sürelerde alınması gereken eğitimlerdir. Alınan bu eğitimler ya da yenilenen eğitimler birçok amacı ve aynı zamanda faydayı bünyesinde barındırmaktadır. Herhangi bir yerde çalışanların muhakkak temel İSG eğitimlerine katılmaları zorunlu olmaktadır.

Temel İlk Yardım Eğitimi

Temel ilk yardım eğitiminde; herhangi bir kaza, doğal afet ve bunun gibi olaylar

meydana geldiği zaman kişilerin nasıl tepki vermesi gerektiği, nasıl yardım etmeleri gerektiği gibi konular işlenerek bilgiler verilmektedir. Bu bilgiler ve eğitimler tarafımızdan uzman ekiplerce verilmekte olup bu hayat kurtarma faaliyetleri sayesinde tehlike seviyesi minimuma inmektedir.

Ergonomi Eğitimi

İş yaşamında önemli bir konuma sahip olan ergonomi eğitimi, çalışanların çevresel uyumunu sağlamaktadır. Makine ve insan arasındaki ilişki arttığından, ergonomi eğitimine önem verilmektedir. Bu eğitim çalışanları belli rahatsızlıklardan korumayı amaçlar. İnsanların araç ve makine kullanımındaki uygunluğu ölçülmektedir. Günümüzde ergonomi eğitimi yönetmeliklerce zorunlu hale getirilmiştir.

Deprem Eğitimi

Gerçekleştirilen deprem eğitimi ile birlikte deprem bilinci yükseltilmektedir. Deprem hazırlıkları kapsamında alınan önlemler sayesinde can ve mal kaybı en aza indirgenmektedir. Deprem eğitim süresi 2-4 saat sürmektedir. İş güvenliği uzmanı tarafından verilen deprem eğitimi sonunda, sonuç raporu düzenlenmektedir.

Yangın Eğitimi ve Tatbikatı

Tecrübeli İş Güvenliği Uzmanı, Yangın Eğitici Eğitmeni, Çevre Mühendisi ve Teknik personeli tarafından yangın anında çalışanların sağlığını ve yatırımlarınızı korumak için verilen eğitimlerdir. Yangın Söndürme Cihazları, Yangın Algılama Sistemi, Yangın Risk Analizi, İş Güvenliği Yönlendirici - Uyarıcı Levha ve Tabelalar, Davlumbaz ve Pano Söndürme Sistemi, İşletme İçi ve Dışı Güvenlik Yol Çizgi Uygulamaları, Sosyal Uygunluk (Audit) Danışmanlığı başlıca faaliyet alanlarıdır. Mevzuat gereği yapılması gereken tatbikat ile sonlanmaktadır.

İŞ KAZALARI

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre iş kazası, önceden planlanmamış, çoğu zaman kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarar uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaydır.

İş kazaları, insan hayatı söz konusu olduğunda yaralanma, sakat kalma, ölüm gibi sonuçlar doğurmakla birlikte işverenlere ve devlete yüklediği ağır ekonomik maliyetleri de beraberinde getirmektedir. Dünyada iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle günde ortalama 5.500 kişi hayatını kaybetmektedir. Başka bir ifadeyle, dünyada her dakika 4 kişi iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucunda yaşamını yitirmektedir.

Ülkemizde hala iş kazalarında günde ortalama 4 kişi hayatını kaybetmekte, 6 kişi de işgöremez hale gelmektedir ve maalesef Türkiye ölümlü iş kazalarında Avrupa'da 1. / Dünya'da 3. sırada yer almaktadır.

Ekonomik açıdan bakıldığında, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının dünya ekonomisine maliyetinin yılda 600 milyar dolar olduğu düşünülmektedir. Halbuki, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının oluşmasını önlemek için harcanan para, iş kazası sonrasında oluşan maliyetlerin yanında oldukça azdır. İş yerlerinde alınan önlemler, can

ve mal kayıplarını engeller, üretim ve hizmetlerde beklenmeyen maliyetlerin önüne geçilmesini sağlar.

İş Kazalarının Nedenleri

İş kazalarının temel nedenleri ile ilgili yapılan araştırmalarda, kazaların %88'inin güvensiz davranışlar, %10'unun ise güvensiz durumlar nedeniyle ortaya çıktığı belirtilmektedir. Güvensiz davranışlar insanın fizyolojik ve psikolojik yapısı ile çevre koşullarından kaynaklanmaktadır.

Güvensiz durumlar ise üretim ve hizmet süreçlerinde kullanılan teknolojinin ve araçların niteliğinden, iş düzensizliğine, bakım ve kontrollerin noksanlığından denetim ve yönetim hatalarına, depolama ve istifleme yanlışlıklarından sağlıksız çevre koşullarına kadar birçok etkenden ortaya çıkan iş yerlerindeki güvensiz koşullardır.

Kök nedenlerine bakıldığında güvensiz davranış ve güvensiz durumları oluşturan "insan hatası"dır. Bu bağlamda, iş kazalarının % 99'u insan kaynaklıdır denilebilir.

HUKUKİ DÜZENLEME

4857 sayılı İş Kanununun 77. maddesi işverenlere; iş yerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi alması, araç ve gereçleri noksatsız bulundurması, yasal hak ve sorumlulukları konusunda çalışanları bilgilendirme ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermenin yanı sıra; tüm bunları da yetersiz kılıp, iş yerlerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetleme görevini yüklemiştir.

Çalışanların sağlık ve güvenliklerini korumak temel anayasal bir haktır. İş hukukunun temel ilkesi olan işçiyi koruma ilkesinin hayata geçirilmesinin en önemli aracı da şüphesiz ki iş sağlığı ve güvenliği mevzuatıdır.

Çok uzun süren bir serüven sonrasında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile mevzuattaki dağınıklığın giderilmesi, kapsamının genişletilmesi ve konuya bütüncül yaklaşım sergileyen bir yapıya kavuşturulması amacıyla, çalışma hayatında yeni bir süreç başlatılmıştır. Yeni yasa ile iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında proaktif bir yaklaşım sergilenmektedir.

Her zaman önlemenin ödemekten çok daha ucuz ve insani olduğu gerçeğinden

yola çıkan LİDER ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ, tüm iş yerlerinde kuruluş aşamasından başlamak üzere tehlikeleri tanımlama, riskleri analiz etme ve kontrol altına alma ile yapılan çalışmalarını gözden geçirme aşamalarını izlemekte ve proaktif yöntemle iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesini amaçlamaktadır.

6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanununun Getirdikleri

İş sağlığı ve güvenliği ilk kez müstakil bir kanunda ele alındı.

Daha önce 4857 sayılı iş kanunu kapsamında yayınlanan yönetmelikler kapsamında değerlendirilen İş sağlığı ve güvenliği ilk defa 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunuyla kanun haline getirildi.

Kamu ve özel sektör gözetmeksizin tüm çalışanlar kanun kapsamına alındı. Sayı sınırı olmaksızın,

-Memur, işçi, işveren, çırak, stajyer tüm çalışanlar,
-Kamu ve özel sektöre ait bütün işler ve iş yerleri,
-Tarım vb. dahil tüm işkolları kanun kapsamında değerlendirilmektedir.
Kuralcı bir yaklaşım yerine önleyici yaklaşım esas alındı.
Mevcut durumda iş kazası ve meslek hastalığı yaşandığında, tekrarlanmaması için ne gibi çalışmalar yapılabilir sorusu sorulurken, 6331 sayılı Kanun, iş kazası veya meslek hastalığı yaşanmadan önce önlem almaya yöneliktir.

Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı ayrımı yapılmaksızın, Kamu ve Özel Sektöre ait bütün işletmeler 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla risk değerlendirmesi yapmak, tüm çalışanlarının 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimlerinin aldırarak ve işyerlerinde Acil Durum Eylem Planını hazırlamak zorundadır.

•Çalışanlar belli aralıklarla sağlık gözeti-

minden geçirilecek. Bütün çalışanlar için muayeneler;

- İşe girişlerde,
- İş değişikliğinde,
- İş kazası, meslek hastalığı ve tekrarlanan işten uzaklaşma durumlarında talep etmesi halinde,
- İş, çalışan niteliği ve tehlike sınıfına göre; az tehlikeli sınıftaki iş yerlerinde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki iş yerlerinde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki iş yerlerinde en geç yılda bir defa olmak üzere periyodik muayene tekrarlanır.
- İş yerleri, yapılan işin niteliğine göre tehlike sınıflarına ayrılmaktadır.

Yapılan işin tehlikesi, 29 Mart 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan "İş Sağlığı Ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği" 'ne göre belirleniyor. SGK'nın tehlike sınıflarının aksine İş Sağlığı ve Güvenliği tehlike sınıfları "Az Tehlikeli", "Tehlikeli" ve "Çok Tehlikeli" olmak üzere üçe ayrılıyor.

Öncelikle 50'den fazla çalışanı olan firmaların, tehlike sınıfına bakılmaksızın, çalışanları arasında kısmi süreli ya da tam süreli olarak, iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve sağlık personeli bulundurma yükümlülükleri 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla başlamıştır.

50'den az çalışanı olan "tehlikeli" ve "çok tehlikeli" sınıfta yer alan şirketler 1 Ocak 2014'ten itibaren yasanın iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve sağlık personeli bulundurma hükümlerinin uygulamakla

yükümlü olacaktır. İşveren, çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirebileceği gibi, bu niteliklerde personeli olmayan işveren bu hizmetlerin tamamını veya bir kısmını Ortak Sağlık Güvenlik birimlerinden satın alabileceklerdir.

50 den az çalışanı olan "az tehlikeli" sınıfta yer alan bütün şirketler ise 1 temmuz 2016' dan itibaren iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve sağlık personeli bulundurma zorunluluğunu uygulamakla yükümlü tutulmuştur.

İşverenler iş yerlerinin tehlike sınıfları dikkate alarak, çok tehlikeli iş yerlerinde A sınıfı, tehlikeli iş yerlerinde B sınıfı ve az tehlike işyerlerinde ise C sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı ile işyeri hekimi çalıştırmakla yükümlü kılınmıştır.

Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerin yapıldığı ve 1-9 arası çalışanı olan işverenlerin, iş güvenliği uzmanı ile iş yeri hekimi veya diğer sağlık personeli ihtiyacının hizmetlerinin bedelini Sosyal Güvenlik Kurumu destekleyecek ve böylece küçük ölçekli işletmeler devlet tarafından desteklenmiş olacaktır.

İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları Hangi Durumda Sorgulanacaktır?

- ◆ İş Kazası ve Meslek Hastalığı Durumlarında
- ◆ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Denetimlerinde
- ◆ Milli Eğitim Bakanlığı Denetimlerinde
- ◆ İl Sağlık Müdürlüğü Denetimlerinde
- ◆ Sosyal Güvenlik Kurumu Denetimlerinde
- ◆ Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı Denetimlerinde
- ◆ Çalışan ve 3. Kişilerin Şikayetlerinde
- ◆ İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alımı Sonrasında
- ◆ Acil Durumlarda (Yangın, Patlama, Patlama vb. Afetlerde)
- ◆ ISO, TSE, ve Kalite Denetimlerinde
- ◆ Ulusal ve Uluslararası Kreditor Denetimlerinde

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNA GÖRE 2025 YILINDA UYGULANACAK İDARİ PARA CEZALARI													
Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 yılı için uygulanacak temel ceza miktarı (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)	2025 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)									Açıklamalar
				10 dan Az Çalışan Olan İşyerleri			10-49 Çalışan Olan İşyerleri			50+ Çalışan Olan İşyerleri			
				AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%25 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılarak)	
MADDE 4 - İşverenin genel yükümlülüğü	26/1-a	4/1-a İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili tedbir almamak, organizasyonu yapmamak, gerekli araç ve gereçleri sağlamamak, sağlık ve güvenlik önlemlerini almamak	35.416	35.416	44.270	53.124	35.416	53.124	70.832	53.124	70.832	106.248	TL
		4/1-b İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini	35.416	35.416	44.270	53.124	35.416	53.124	70.832	53.124	70.832	106.248	
MADDE 6 - İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri	26/1-b	6/1-a İş güvenliği uzmanı görevlendirmemek	88.663	88.663	110.828	132.994	88.663	132.994	177.326	132.994	177.326	265.989	TL / Aykırılığın devamı halinde her ay
		6/1-a İşyeri hekimi görevlendirmemek	88.663	88.663	110.828	132.994	88.663	132.994	177.326	132.994	177.326	265.989	TL / Aykırılığın devamı halinde her ay
		6/1-a On ve daha fazla çalışan olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirmemek	44.304	88.608	132.912	TL / Aykırılığın devamı halinde her ay
MADDE 6 - İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri	26/1-b	6/1-b ISG hizmetleri için görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmemesi	26.557	26.557	33.196	39.835	26.557	39.835	53.114	39.835	53.114	79.671	TL
		6/1-c ISG hizmetlerini yürütenler arasında koordinasyonu	26.557	26.557	33.196	39.835	26.557	39.835	53.114	39.835	53.114	79.671	TL
		6/1-ç Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	TL/Her bir tedbir için ayrı ayrı
MADDE 8 - İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları	26/1-c	8/1 İş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin hak ve yetkilerini kullanmaması	26.557	26.557	33.196	39.835	26.557	39.835	53.114	39.835	53.114	79.671	TL / uzman ve hekim için ayrı ayrı
		8/6 İşyeri sağlık ve güvenlik	26.557	39.835	53.114	79.671	TL/Yükümlülük doğması halinde

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 yılı için uygulanacak temel ceza miktarı (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)	2025 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)									
				10 dan Az Çalışan Olan İşyerleri			10-49 Çalışan Olan İşyerleri			50+ Çalışan Olan İşyerleri			
				AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%25 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılarak)	
MADDE 10 - Risk değerlendirme, kontrol, ölçüm ve araştırma	26/1-ç	10/1 Risk değerlendirmesi yapmamak veya yaptırmamak.	53.172	53.172	66.465	79.758	53.172	79.758	106.344	79.758	106.344	159.516	TL
			79.783	79.783	99.728	119.674	79.783	119.674	159.566	119.674	159.566	239.349	TL / Aykırılığın devamı halinde her ay
	26/1-ç	10/4 Risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaları	26.557	26.557	33.196	39.835	26.557	39.835	53.114	39.835	53.114	79.671	TL
MADDE 11 - Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım	26/1-d	Acil durumları belirlememek, acil durumlar için tedbir almamak, acil durum planlarını hazırlamamak, destek elemanı görevlendirmemek, araç gereç sağlamamak, acil durumlarda işyeri dışındaki kuruluşla	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	Her bir yükümlülük için TL/ Aykırılığın devamı halinde her ay
MADDE 12 - Tahliye	26/1-d	Ciddi ve yakın tehlike durumunda; çalışanların işi bırakarak güvenli Zorunluluk olmadıkça, gerekli donanımına sahip ve özel görevlendirilenler tarafından bulunun çalışanları yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	Her bir yükümlülük için TL/ Aykırılığın devamı halinde her ay
Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 yılı için uygulanacak temel ceza miktarı (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)	2025 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)									Açıklamalar
				10 dan Az Çalışan Olan İşyerleri			10-49 Çalışan Olan İşyerleri			50+ Çalışan Olan İşyerleri			
				AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%25 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılarak)	
MADDE 14 - İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim	26/1-e	14/1 İş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutmamak, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenlememek, İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığına hâlinde	26.557	26.557	33.196	39.835	26.557	39.835	53.114	39.835	53.114	79.671	TL / her yükümlülük için ayrı ayrı
		14/2 İş kazalarının ve meslek hastalıklarını 3 iş günü içinde SGK'ya	35.416	35.416	44.270	53.124	35.416	53.124	70.832	53.124	70.832	106.248	TL
	26/1-e	14/4 Sağlık hizmeti sunucularının iş kazalarını, yetkili sağlık hizmet sunucularının meslek hastalıklarını en geç 10 gün içinde	35.416	35.416	35.416	35.416	35.416	35.416	35.416	35.416	35.416	35.416	TL
MADDE 15 - Sağlık gözetimi	26/1-f	15/1 Çalışanlara sağlık gözetimi yaptırmamak veya 15/2 Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıflarda yer alan işlerde çalışacaklar için sağlık raporu almamak.	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	TL / her çalışan için *

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 yılı için uygulanacak temel ceza miktarı (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)	2025 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)									Açıklamalar
				10 dan Az Çalışan Olan İşyerleri			10-49 Çalışan Olan İşyerleri			50+ Çalışan Olan İşyerleri			
				AZ TEHLİKELİ (%25 artırılabilmektedir)	TEHLİKELİ (%25 artırılabilmektedir)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılabilmektedir)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	TEHLİKELİ (%100 artırılabilmektedir)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılabilmektedir)	
MADDE 16 - Çalışanların bilgilendirilmesi	26/1-g	16 ncı maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmemek.	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	17.686	TL / her çalışan için *
MADDE 17 - Çalışanların eğitimi	26/1-ğ	17 ncı maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmemek.	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	TL / her bir aykırılık için çalışma* ayrı ayrı
MADDE 18 - Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	26/1-h	18 ncı maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmemek.	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	TL / her bir aykırılık için ayrı ayrı
MADDE 20 - Çalışan temsilcisi	26/1-ı	20/1 İşyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarına göre	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	TL
	26/1-ı	20/3 İşyerinin tarafından çalışan temsilcilerinin öneride bulunma ve tedbir	26.557	26.557	33.196	39.835	26.557	39.835	53.114	39.835	53.114	79.671	TL
	26/1-ı	20/4 Çalışan temsilcilerinin ve destek elemanlarının haklarını kısıtlamak ve gerekli imkanları sağlamamak.	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	TL
Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 yılı için uygulanacak temel ceza miktarı (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)	2025 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)									Açıklamalar
				10 dan Az Çalışan Olan İşyerleri			10-49 Çalışan Olan İşyerleri			50+ Çalışan Olan İşyerleri			
				AZ TEHLİKELİ (%25 artırılabilmektedir)	TEHLİKELİ (%25 artırılabilmektedir)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılabilmektedir)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılabilmektedir)	TEHLİKELİ (%100 artırılabilmektedir)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılabilmektedir)	
MADDE 22 - İş sağlığı ve güvenliği kurulu	26/1-i	22/1 Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş	35.416	53.124	70.832	106.248	106.248	TL / her aykırılık için ayrı ayrı
	26/1-i	22/3 Aile işverenin bulunduğu hallerde uygun kurulu oluşturulmaması, kurullar arasında koordinasyonu sağlamamak.Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu	35.416	35.416	44.270	53.124	35.416	53.124	70.832	53.124	70.832	106.248	TL / her aykırılık için ayrı ayrı
MADDE 23 - İş sağlığı ve güvenliğinin koordinasyonu	26/1-j	23/2 Yönetim tarafından; birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezlerinde İSG yönünden diğer işyerlerini etkileyecek	88.663	88.663	110.828	132.994	88.663	132.994	177.326	132.994	177.326	265.989	TL
MADDE 24 - Teftiş, inceleme, araştırma, müfettişin yetki, yükümlülük ve sorumluluğu	26/1-k	24/2 Çırtım, inceleme ve araştırma yapılmasına, numune alınmasına veya eğitim kurumları ile ortak sağlık ve	88.663	88.663	110.828	132.994	88.663	132.994	177.326	132.994	177.326	265.989	TL

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 yılı için uygulanacak temel ceza miktarı (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)	2025 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %43,93)									Açıklamalar
				10 dan Az Çalışan Olan İşyerleri			10-49 Çalışan Olan İşyerleri			50+ Çalışan Olan İşyerleri			
				AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%25 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılarak)	
MADDE 25 - İşin durdurulması	26/1-1	25/6 İşin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödememek veya uygun başka iş	14.335	14.335	14.335	14.335	14.335	14.335	14.335	14.335	14.335	14.335	TL/ihlale uğrayan her çalışan için, * Aykırılığın devamı halinde her ay aynı
MADDE 29 - Güvenlik raporu veya büyük kaza önleme politika belgesi	26/1-m	Büyük kaza önleme politika belgesini	886.975	886.975	1.108.718	1.330.462	886.975	1.330.462	1.773.950	1.330.462	1.773.950	2.660.925	TL
		Güvenlik raporunu hazırlayarak Bakanlığın incelemesine	1.419.159	1.419.159	1.773.948	2.128.738	1.419.159	2.128.738	2.838.318	2.128.738	2.838.318	4.257.477	TL
		İşletilmesine Bakanlıkça izin verilmeyen işyerini faaliyete	1.419.159	1.419.159	1.773.948	2.128.738	1.419.159	2.128.738	2.838.318	2.128.738	2.838.318	4.257.477	TL
		Durdurulan işyerinde faaliyete	1.419.159	1.419.159	1.773.948	2.128.738	1.419.159	2.128.738	2.838.318	2.128.738	2.838.318	4.257.477	TL
MADDE 30 - İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler	26/1-n	30 uncu madde de öngörülen yönetmeliklerdeki hükümlere aykırı hareket etmek.	17.686	17.686	22.107	26.529	17.686	26.529	35.372	26.529	35.372	53.058	TL / her hüküm için tespit tarihinden itibaren
MADDE 26- İdari para cezaları ve uygulanması	26/1-o	Çalışanlarına standartlara uygun ve CE belgeli kişisel koruyucu	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	Çalışan başına TL *
MADDE 26- İdari para cezaları ve uygulanması	26/1-ö **	Yer altı maden işletmelerinde çalışanların buldukları veri	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	7.156	Çalışan başına TL *

* 6331 sayılı İSG Kanununun 26. maddesinin beşinci fıkrası hükümlerce çalışan sayısı ile çarpılarak verilen idari para cezalarında üçüncü fıkraya hükümleri uygulanmaz.

** 6331 sayılı Kanununun 26 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ö) bendi, 1/1/2016 tarihinden itibaren uygulanır.

Not: 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrasındaki "İdari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idari para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz" hükmü gereğince 1 TL'nin küsuru dikkate alınmamıştır.

6331 sayılı Kanunun 24. maddesi gereğince 4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre Uygulanacak İdari Para Cezaları

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2025 Miktar (TL) Yeniden Değerleme Oranı %43,93
MADDE 92 - Yetkili makam ve memurlar	107/1-a	zaman gelmemek, ifade ve bilgi vermemek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermemek ve vermemek, İş Müfettişlerinin 92/1 fıkrada yazılı görevlerini yapmak için	192.838
MADDE 96 - İşçi ve işverenin sorumluluğu	107/1-b	İfade ve bilgilerine başvuru alan işçilere işverenlerce telkinlerde bulunma, gerçeği saklamaya yahut değiştirmeye	192.838
MADDE 107 - İş hayatının denetim ve teftişi ile ilgili hükümlere aykırılık	107	İş Müfettişlerinin teftiş ve denetim görevlerinin yapılmasını ve sonuçlandırılmasını engellemek.	192.838

Yeniden Değerleme Oranı - Yıl	2025
Değerleme Oranı (%)	43,93

4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idari para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz" hükmü gereğince 1 TL'nin küsuru dikkate alınmamıştır.

Referanslarımız

Referanslarımız

Referanslarımız

